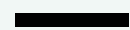

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Modersmålsundervisning Fælles Mål

2019

Indhold

1 Fagets formål	3
<hr/>	
2 Fælles Mål	4
Kompetencemål	4
Fælles Mål efter klassetrin	
Efter 3. klassetrin	5
Efter 6. klassetrin	6
Efter 9. klassetrin	7
Fælles Mål efter kompetenceområde	
Mundtlig kommunikation	8
Skriftlig kommunikation	9
Kultur og samfund	10

1 Fagets formål

Eleverne skal i faget modersmålsundervisning udvikle kompetencer til at kommunikere på modersmålet både mundtligt og skriftligt. Modersmålsundervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed med udgangspunkt i, at de anvender to sprog i dagligdagen.

Stk. 2. Faget modersmålsundervisning skal bidrage til, at elevernes lyst til at beskæftige sig med sprog og kultur i et globalt perspektiv fremmes.

Stk. 3. Modersmålsundervisning skal udvikle elevernes forudsætninger for at indgå aktivt i skole- og samfundsliv samt forberede dem til videre uddannelse. Faget skal give eleverne indsigt i oprindelseslandets kultur- og samfundsforhold, blandt andet for at lette elevernes eventuelle tilbagevenden til dette land.

2 Fælles Mål

Kompetencemål

Kompetence- område	Efter 3. klassetrin	Efter 6. klassetrin	Efter 9. klassetrin
Mundtlig kommunikation	Eleven kan samtale om egne oplevelser og kendte emner.	Eleven kan deltage i samtaler og diskussioner om kendte og ukendte emner.	Eleven kan tale et nuanceret og præcist modersmål med andre modersmålstalende.
Skriftlig kommunikation	Eleven kan forstå og skrive enkle tekster.	Eleven kan forstå og anvende skriftsprog i forskellige tekstformer.	Eleven kan forstå og anvende et præcist og nuanceret skriftsprog i forskellige tekstformer.
Kultur og samfund	Eleven kender til forskelle og ligheder i kultur- og samfundsforhold i hverdagen i Danmark og målsprogets land(e).	Eleven kan sammenligne kultur- og samfundsmæssige forskelle og ligheder mellem Danmark og målsprogets lande.	Eleverne kan reflekteret sammenligne kultur- og samfundsforhold i Danmark og målsprogslande.

Fælles Mål efter klassetrin

Efter 3. klassetrin

Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål					
Mundtlig kommunikation	Eleven kan samtale om egne oplevelser og kendte emner.		Sproglig præcision og bevidsthed		Samtale		Strategier	
		1.	Eleven kan formulere sig korrekt og præcist om kendte emner.	Eleven har viden om modersmålets centrale ordforråd, orddannelse og syntaks.	Eleven kan forstå målsprogets lyde og deres forekomster i sammenhængende tale.	Eleven har viden om lydes optræden i forskellige kontekster.	Eleven kan bede om hjælp eller støtte i samtalen.	Eleven har viden om interaktionelle strategier.
		2.			Eleven kan samtale om kendte emner med støtte.	Eleven har viden om samtals elementer.	Eleven kan løse forståelsesproblemer ved at gætte kvalificeret.	Eleven har viden om gættestrategier.
		3.			Eleven kan udlede hovedindholdet og lytte efter bestemte informationer i en talt tekst.	Eleven har viden om global, intensiv og fokuseret lytning.		
Skriftlig kommunikation	Eleven kan forstå og skrive enkle tekster.		Sproglig præcision og bevidsthed		Tekster		Strategier	
		1.	Eleven kan læse og skrive enkle sætninger.	Eleven har viden om modersmålets centrale ordforråd, orddannelse og syntaks.	Eleven kan læse og forstå enkle tekster om kendte emner med billedstøtte.	Eleven har viden om læseretning, skrifttegnenes former og lyd.	Eleven kan anvende strategier til at læse og skrive ord og sætninger.	Eleven har viden om grafem-fonem-forbindelser og syntaks.
		2.			Eleven kan læse og forstå fiktionstekster på modersmålet svarende til elevens sproglige og aldersmæssige forudsætninger.	Eleven har viden om fiktive genrer på modersmålet.	Eleven kan anvende strategier til at læse og skrive enkle fiktive tekster.	Eleven har viden om forståelsesstrategier.
		3.						
Kultur og samfund	Eleven kender til forskelle og ligheder i kultur- og samfundsforhold i hverdagen i Danmark og målsprogets land(e).		Kultur		Samfund			
		1.	Eleven kan samtale om hverdagslivet i Danmark og i målsprogets land(e).	Eleven har viden om hverdagslivets traditioner i målsprogets land(e).	Eleven kan samtale om samfundsmæssige forskelle og ligheder knyttet til hverdagslivet i Danmark og målsprogets land(e).	Eleven har viden om familie-, skole- og boforhold i målsprogets land(e).		
		2.	Eleven kan sammenligne hverdagsliv i Danmark og målsprogets land(e).	Eleven har viden om kulturelle traditioner i målsprogets land(e).				
		3.						

■ Bindende rammer i Fælles Mål ■ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Efter 6. klassetrin

Kompetence-område		Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål					
Mundtlig kommunikation	Eleven kan deltage i samtaler og diskussioner om kendte og ukendte emner.		Sproglig præcision og bevidsthed		Samtale		Strategier		
			1.	Eleven kan anvende centrale grammatiske begreber i beskrivelsen af modersmålet.	Eleven har viden om basale grammatiske kategorier.	Eleven kan samtale om emner fra hverdagen og skolens fag.	Eleven har viden om deltagelse og fastholdelse af samtaler.	Eleven kan anvende omskrivninger og kodeskift som kommunikationsstrategi.	Eleven har viden om risikostrategier.
			2.	Eleven kan sammenligne modersmålets ordstilling og dansk.	Eleven har viden om grammatiske kategorier på dansk og modersmålet.	Eleven kan sammenligne sproglige normer mellem dansk og modersmålet.	Eleven har viden om sproglige normforskelle mellem målsproget og dansk.	Eleven kan anvende IT-baserede hjælpemidler.	Eleven har viden om IT-baserede kilder og hjælpemidler.
			3.						
Skriftlig kommunikation	Eleven kan forstå og anvende skriftsprog i forskellige tekstformer.		Sproglig præcision og bevidsthed		Tekster		Strategier		
			1.	Eleven kan sammenligne dansk og modersmålets ordstilling.	Eleven har viden om basale grammatiske kategorier på dansk og modersmålet.	Eleven kan læse og forstå fiktions- og faktatekster svarende til elevens sproglige og aldersmæssige forudsætninger.	Eleven har viden om fakta- og fiktionsgenrer på modersmålet.	Eleven kan anvende genrekendskab som læseforståelsesstrategi.	Eleven har viden om læse- og skriveformål i forskellige genrer.
			2.					Eleven kan udnytte sproglig viden fra dansk og modersmålet i sprogtilegnelse.	Eleven har viden om strategier til sammenligning mellem dansk og modersmålet.
			3.						
Kultur og samfund	Eleven kan sammenligne kultur- og samfundsmæssige forskelle og ligheder mellem Danmark og målsprogets lande.		Kultur		Samfund				
			1.	Eleven kan anvende viden om kulturelle forhold i målsprogets lande i arbejdet med skolens tekster.	Eleven har viden om kulturelle traditioner og værdier.	Eleven kan anvende viden om samfundsmæssige forhold i målsprogets lande i arbejdet med skolens tekster.	Eleven har viden om samfundsmæssige forhold i målsprogets lande.		
			2.						
			3.						

■ Bindende rammer i Fælles Mål ■ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Efter 9. klassetrin

Kompetence-område	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål					
Mundtlig kommunikation	Eleven kan tale et nuanceret og præcist modersmål med andre modersmålstalende.		Sproglig præcision og bevidsthed		Samtale		Strategier	
		1.	Eleven kan tale præcist og nuanceret om hverdag og skole.	Eleven har viden om modersmålets grammatiske kategorier.	Eleven kan forstå sociale og regionale udtaler af målsproget.	Eleven har viden om variationer i målsprogets udtale.	Eleven kan bruge omskrivning som primær kommunikationsstrategi.	Eleven har viden om kommunikationsstrategier.
		2.	Eleven kan træffe begrundede sproglige valg.	Eleven har viden om stilistisk variation i modersmålet.	Eleven kan diskutere, fremlægge og formidle fagligt stof.	Eleven har viden om argumentations- og fremlæggelsesteknikker.	Eleven kan reflektere over egne sprogvalg og kodeskift.	Eleven har viden om karakteristika ved flersprogethed.
		3.						
Skriftlig kommunikation	Eleven kan forstå og anvende et præcist og nuanceret skriftsprog i forskellige tekstformer.		Sproglig præcision og bevidsthed		Tekster		Strategier	
		1.	Eleven kan læse og skrive i et præcist og nuanceret hverdags- og skolesprog.	Eleven har viden om modersmålets grammatiske kategorier i skriftsprog.	Eleven kan sammenligne teksters opbygning og virkemidler på dansk og modersmålet.	Eleven har viden om teksters opbygning og virkemidler på dansk og modersmålet.	Eleven kan styre og regulere sin egen læse- og skriveproces.	Eleven har viden om læsestrategier.
		2.	Eleven kan træffe begrundede sproglige valg i skriftsprog.	Eleven har viden om stilistisk variation i modersmålet i skriftsprog.				
		3.						
Kultur og samfund	Eleverne kan reflekteret sammenligne kultur- og samfundsforhold i Danmark og målsprogslande.		Kultur		Samfund			
		1.	Eleven kan diskutere kulturelle forskelle og ligheder mellem Danmark og målsprogslande.	Eleven har viden om kulturelle forhold i Danmark og målsprogslande.	Eleven kan vurdere samfundsmæssige forhold i Danmark og målsprogslande aktivt i forskellige situationer i hverdags- og skoleliv.	Eleven har viden om styreformer, ligeberettigelse, ungdomsliv, skoleliv, uddannelse og arbejdsliv i målsprogslande.		
		2.	Eleven kan handle aktivt i situationer i hverdags- og skoleliv.	Eleven har viden om kulturbegreber og -opfattelser.				
		3.						

■ Bindende rammer i Fælles Mål ■ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Fælles Mål efter kompetenceområde

Mundtlig kommunikation

Klassetrin	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål					
			Sproglig præcision og bevidsthed		Samtale		Strategier	
Efter 3. klassetrin	Eleven kan samtale om egne oplevelser og kendte emner.	1.	Eleven kan formulere sig korrekt og præcist om kendte emner.	Eleven har viden om modersmålets centrale ordforråd, orddannelse og syntaks.	Eleven kan forstå målsprogets lyde og deres forekomster i sammenhængende tale.	Eleven har viden om lydes optræden i forskellige kontekster.	Eleven kan bede om hjælp eller støtte i samtalen.	Eleven har viden om interaktionelle strategier.
		2.			Eleven kan samtale om kendte emner med støtte.	Eleven har viden om samtals elementer.	Eleven kan løse forståelsesproblemer ved at gætte kvalificeret.	Eleven har viden om gættestrategier.
		3.			Eleven kan udlede hovedindholdet og lytte efter bestemte informationer i en talt tekst.	Eleven har viden om global, intensiv og fokuseret lytning.		
Efter 6. klassetrin	Eleven kan deltage i samtaler og diskussioner om kendte og ukendte emner.	1.	Eleven kan anvende centrale grammatiske begreber i beskrivelsen af modersmålet.	Eleven har viden om basale grammatiske kategorier.	Eleven kan samtale om emner fra hverdagen og skolens fag.	Eleven har viden om deltagelse og fastholdelse af samtaler.	Eleven kan anvende omskrivninger og kodeskift som kommunikationsstrategi.	Eleven har viden om risikostrategier.
		2.	Eleven kan sammenligne modersmålets ordstilling og dansk.	Eleven har viden om grammatiske kategorier på dansk og modersmålet.	Eleven kan sammenligne sproglige normer mellem dansk og modersmålet.	Eleven har viden om sproglige normforskelle mellem målsproget og dansk.	Eleven kan anvende IT-baserede hjælpemidler.	Eleven har viden om IT-baserede kilder og hjælpemidler.
		3.						
Efter 9. klassetrin	Eleven kan tale et nuanceret og præcist modersmål med andre modersmålstalende.	1.	Eleven kan tale præcist og nuanceret om hverdag og skole.	Eleven har viden om modersmålets grammatiske kategorier.	Eleven kan forstå sociale og regionale udtaler af målsproget.	Eleven har viden om variationer i målsprogets udtale.	Eleven kan bruge omskrivning som primær kommunikationsstrategi.	Eleven har viden om kommunikationsstrategier.
		2.	Eleven kan træffe begrundede sproglige valg.	Eleven har viden om stilistisk variation i modersmålet.	Eleven kan diskutere, fremlægge og formidle fagligt stof.	Eleven har viden om argumentations- og fremlæggelsesteknikker.	Eleven kan reflektere over egne sprogvvalg og kodeskift.	Eleven har viden om karakteristika ved flersprogethed.
		3.						

■ Bindende rammer i Fælles Mål ■ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Skriftlig kommunikation

Klassetrin	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål					
			Sproglig præcision og bevidsthed		Tekster		Strategier	
Efter 3. klassetrin	Eleven kan forstå og skrive enkle tekster.		Sproglig præcision og bevidsthed		Tekster		Strategier	
		1.	Eleven kan læse og skrive enkle sætninger.	Eleven har viden om modersmålets centrale ordforråd, orddannelse og syntaks.	Eleven kan læse og forstå enkle tekster om kendte emner med billedstøtte.	Eleven har viden om læseretning, skrifttegnenes former og lyd.	Eleven kan anvende strategier til at læse og skrive ord og sætninger.	Eleven har viden om grafemfonemforbindelser og syntaks.
		2.			Eleven kan læse og forstå fiktionstekster på modersmålet svarende til elevens sproglige og aldersmæssige forudsætninger.	Eleven har viden om fiktive genrer på modersmålet.	Eleven kan anvende strategier til at læse og skrive enkle fiktive tekster.	Eleven har viden om forståelsesstrategier.
		3.						
Efter 6. klassetrin	Eleven kan forstå og anvende skriftsprog i forskellige tekstformer.		Sproglig præcision og bevidsthed		Tekster		Strategier	
		1.	Eleven kan sammenligne dansk og modersmålets ordstilling.	Eleven har viden om basale grammatiske kategorier på dansk og modersmålet.	Eleven kan læse og forstå fiktions- og faktatekster svarende til elevens sproglige og aldersmæssige forudsætninger.	Eleven har viden om fakta- og fiktionsgenrer på modersmålet.	Eleven kan anvende genrekendskab som læseforståelsesstrategi.	Eleven har viden om læse- og skriveformål i forskellige genrer.
		2.					Eleven kan udnytte sproglig viden fra dansk og modersmålet i sprogtilegnelse.	Eleven har viden om strategier til sammenligning mellem dansk og modersmålet.
		3.						
Efter 9. klassetrin	Eleven kan forstå og anvende et præcist og nuanceret skriftsprog i forskellige tekstformer.		Sproglig præcision og bevidsthed		Tekster		Strategier	
		1.	Eleven kan læse og skrive i et præcist og nuanceret hverdags- og skolesprog.	Eleven har viden om modersmålets grammatiske kategorier i skriftsprog.	Eleven kan sammenligne teksters opbygning og virkemidler på dansk og modersmålet.	Eleven har viden om teksters opbygning og virkemidler på dansk og modersmålet.	Eleven kan styre og regulere sin egen læse- og skriveproces.	Eleven har viden om læsestrategier.
		2.	Eleven kan træffe begrundede sproglige valg i skriftsprog.	Eleven har viden om stilistisk variation i modersmålet i skriftsprog.				
		3.						

■ Bindende rammer i Fælles Mål
 ■ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Kultur og samfund

Klassetrin	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensområder og -mål			
			Kultur		Samfund	
Efter 3. klassetrin	Eleven kender til forskelle og ligheder i kultur- og samfundsforhold i hverdagen i Danmark og målsprogets land(e).					
		1.	Eleven kan samtale om hverdagslivet i Danmark og i målsprogets land(e).	Eleven har viden om hverdagslivets traditioner i målsprogets land(e).	Eleven kan samtale om samfundsmæssige forskelle og ligheder knyttet til hverdagslivet i Danmark og målsprogets land(e).	Eleven har viden om familie-, skole- og boforhold i målsprogets land(e).
		2.			Eleven kan sammenligne hverdagsliv i Danmark og målsprogets land(e).	Eleven har viden om kulturelle traditioner i målsprogets land(e).
		3.				
Efter 6. klassetrin	Eleven kan sammenligne kultur- og samfundsmæssige forskelle og ligheder mellem Danmark og målsprogets lande.					
		1.	Eleven kan anvende viden om kulturelle forhold i målsprogets lande i arbejdet med skolens tekster.	Eleven har viden om kulturelle traditioner og værdier.	Eleven kan anvende viden om samfundsmæssige forhold i målsprogets lande i arbejdet med skolens tekster.	Eleven har viden om samfundsmæssige forhold i målsprogets lande.
		2.				
		3.				
Efter 9. klassetrin	Eleverne kan reflekteret sammenligne kultur- og samfundsforhold i Danmark og målsprogslande.					
		1.	Eleven kan diskutere kulturelle forskelle og ligheder mellem Danmark og målsprogslande.	Eleven har viden om kulturelle forhold i Danmark og målsprogslande.	Eleven kan vurdere samfundsmæssige forhold i Danmark og målsprogslande aktivt i forskellige situationer i hverdags- og skoleliv.	Eleven har viden om styreformer, ligestilling, ungdomsliv, skoleliv, uddannelse og arbejdsliv i målsprogslande.
		2.	Eleven kan handle aktivt i situationer i hverdags- og skoleliv.	Eleven har viden om kulturbegreber og -opfattelser.		
		3.				

■ Bindende rammer i Fælles Mål ■ Vejledende færdigheds- og vidensmål

Modersmålsundervisning – Fælles Mål

2019

Design: BGRAPHIC

Denne publikation kan ikke bestilles.
Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.emu.dk

Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

